

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 134 (3296) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Lélekemelő bensőséggel ülte meg Szent László városa és ősi vármegyéje Kormányzó Urunk hetvenötödik születésnapját

A város „Vitéz nagybányai Horthy Miklós Egészségvédelmi és Szociális Intézet”-tel állít maradandó emléket. A vármegye hódoló felíratot intéz a Kormányzó Urhoz

Nagyvárad, június 18. Bihar vármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 11 órai kezdettel diszközgyűlésen ünnepelte meg a Kormányzó Ur 75-ik születésnapját. A diszközgyűlésen, amely alkalomra a vármegyeháza lépcsősarnokát és nagytermét ünnepélyes külsőségekkel ruházták fel, a törvényhatósági bizottság tagjai nagy számban vettek részt.

Dr. Czifra Kálmán főispán, aki a diszközgyűlésen elnökölt, a Magyar Hiszekegy elmondása után, rövid, emelkedett hangú beszéddel nyitotta meg az t.

Az ország minden igaz fia — mondotta — egy szívvel és egy lélekkel ünepli ma hódoló tisztelettel övezett és rajongva szeretett Kormányzó Urunk 75-ik születésnapját.

Bihar vármegye közönsége, és minden hűséges fia meleg érzéssel és ragaszkodással veszi ki részét az ünnepelésből s hálát ad a Mindenható Istennek, hogy őt nekünk adta, vezérünkül rendelte és megtartotta.

Ahítatos szívvel könyörgünk az Egek Urához, hogy a Főméltóságú Kormányzó Ur töretlen testi, lelki és szellemi erejét még hosszú ideig megőrizze, országlását nemzetének üdvösségére boldogá tegye.

Ezzel a kis fohással nyitom meg a rendkívüli közgyűlést.

Ezután Oswald János főjegyző a következő határozati javaslatot olvasta fel:

„Főméltóságú Kormányzó Urunk 1943 június 18-án tölti be 75-ik életévét. Ez évforduló alkalmából Bihar vármegye minden egyes fia hálattal szívvel és imádsággal fordul az Egek Urához, hogy megtartotta erőben és egészségben nemzetünk javára azt a férfit, aki bölcs országlásával és céltudatos irányításával nemzetünket kivezetette az elesettségből és új, boldogabb magyar jövőt biztosított számunkra.

Alispánunk javasolja, hogy törvényhatósági bizottságunk vitéz nagybányai Horthy Miklós 75. születésnapjának tényét jegyzőkönyvben örökítse meg és a mai ünnepi diszközgyűlésből ezen örömteljes évforduló alkalmával a Kormányzó Ur Főméltóságát az alábbi szövegű hódoló felíratral üdvözölje:

„Bihar vármegye törvényhatósági bizottsága 1943 június 18-án tartott diszközgyűléséből mélyes tisztelettel, ragaszkodással és alattvalói hódolattal üdvözli Főméltóságú Kormányzó Urunkat 75-ik születési évfordulója alkalmából.

Bihar vármegye törvényhatósága hálattal szívvel mond köszönetet az Egek Urának, aki országunk súlyos megpróbáltatása idején nemzetünk élére Főméltóságodat állította, hogy bölcs országlással és céltudatos irányítással kivezessen bennünket elesettségből és bizottsága számunkra a keresztényi és nemzeti öntudattal bíró jelent és a boldogabb magyar jövőt.

Bihar vármegye egész közönsége kéri a Mindenhatót, áldja meg eddigi önfeláldozó munkájáért és tartsa meg hosszú éveken át egészségben a Haza üdvére s adjon Főméltóságodnak erőt, hogy továbbra is vezesse nemzetünket azon az uton, amely mindnyájunk akaratának és kívánságának beteljesüléséhez, az ezeréves Szent Istváni magyar birodalom visszaállításához vezet.”

Dr. Schriffert Béla apostoli kormányzói helynök ünnepi beszéde

A határozati javaslat felolvasása után dr. Schriffert Béla apostoli kormányzói helynök emelkedett szólásra és a következő beszédet mondotta:

„Mély megilletődéssel és megvagyok győződve, hogy a törvényhatósági bizottság minden egyes tagja részéről és legfőkélebbes együttérzéssel hallgattuk az alispán úr igaz magyar szívéből fakadó, felolvasott előterjesztését; mindannyiunk közös érzését és gondolatát kifejező javaslatát a legnagyobb örömmel és készséggel tesszük magunkévá; külön hálás köszönetet mondunk Bihar vármegye vezetőségének, amiért alkalmat ad arra, hogy Kormányzó Urunk Főméltósága ezen kiemelkedő évfordulóján, 75. születésnapján, tiszteletünket, hálás hűségünket, alattvalói töretlen ragaszkodásunkat és személye felé lobbanó meleg szeretetünket szavakban is kifejezésre juttathatjuk.

Egy nemzet tisztelete és hálás hűsége az Övé. És méltán! Egy nép, egy nemzet szívbe zárja vezetőjének képét, aki szerencsés, békés időkben minden vonalú prosperitás útján vezet; de egyfőrről, azonossá válni, személyében önmagát szemlélni és életútjában a saját sorsát és életét felismerni csak az olyan vezetőben tudja, aki a balszerencse és megaláztatás sötét óráiban áll mellé, s onnan vezet ki az élet világosságába.

Amikor a magyar nemzetgyűlés 1920. január 16-án Horthy Miklós tengerenagyot és a magyar nemzeti hadsereg fővezérét kormányzóvá választotta, a magyar Szent Korona területének kétharmad részét idegenek bitorolták, akik nem fegyverrel és hadseregtől, hanem fegyvertelen lakos-

ságtól vették azt el. A megmaradt néhány vármegyében a menekültek tízezrei torlódtak össze és az elviharzott szörnyű idők maradékaikként az éhínség ütötte fel fejét. Porhajítotték a Magyar Szent Koronát és megcsúfolták a magyar nemzetet egy ezredéves történelmen keresztül éltető és nevelő szellemiséget, a szent kereszténységet; a mondvacsinált határokon túl pedig rablólelkű államutódok várták és minden rendelkezésre álló eszközzel munkálták a magyar nemzet végső összeomlását.

Ezekben a nemzetünkre annyira tragikus órákban jelenik meg a Magyar Szent Korona mellett vitéz nagybányai Horthy Miklós nagyszerű alakja, az ország- és nemzetmentés energikus elhatározásával, a férfias telt-erő s az államvezetés tudományának minden attribútumával. A Kormányzó felmagaslott alakja új hitet, bizalmat és reményt önt a pusztító elemekkel harcbanálló magyarság szívébe, nemcsak a csonka Hazában, hanem az elszakított részek magyarjaiban is.

Itt, a bihari elszakított részekben is, minden magyar lélek ösztönösen megérezte, hogy a magyar szenvedés sötét éjszakájában fény villant fel, hogy az idegen iga összetörésének reménye, lelkünknek hazavágyó sóvárgása nem ködbevesző vágyalom többé, mert a csonka Haza Kormányzójának személyében az isteni Gondviselés olyan fértúra bizta a Magyar Szent Korona sorsát, aki egy szenthez méltó disciplinával, hősi bátorsággal, az igazi nagy ember bölcsességével fogja meg harcolni a magyarság harcát.

Ettől kezdve személyét szívünkbe zártuk, nevét imáinkba foglaltuk.

Nevét imáinkba foglaltuk és várjuk, Mélyen Tisztelt Diszközgyűlés az 1940. szeptember hatodikát, amikor Nagyvárad városának emlékezetéből kitörölhetetlen módon Kormányzó Urunk Főméltósága magas személyében megjelent városunk Szent László terén és négyszeres országgyarapító munkája eredményeképpen elhozta nekünk a személyes felszabadulást, a csonka hazába való visszatérés szóval nem mondható örömet és elhozta nekünk hűsz esztendő országkormányzói művének minden nagyszerű eredményét.

A megszállás évtizedei alatt itt végzett nemzetfenntartó és magyár értékeket ezer szenvedés árán konzerváló munkánkra önzettel ma csak akkor gondolhatunk, ha ugyanolyan világosan látjuk azt az emberfeletti munkát és annak hozzánk késsen elhozott eredményeit, amit a csonka haza Kormányzó Urunk irányításával a legmostohább és sokszor válságos körülmények között végzett. Kormányzó Urunk Főméltósága, aki a lázbanég Középeurópának csaknem negyedszázados országlásával a legmonumentálisabb, legsúlyosabb és leg-történelmibb alakja, a magyar globusnak biztosítani tudta az évezredes fejlődési erők vonalán való töretlen megmaradást, fenntartott minden bevált magyar értéket, bölcsen, óvatosan és higgadtan összekapcsolva a megújulást szolgáló modern erőkkel. El kell ismernünk, hogy Trianon után sokféle más irányba terelődhetett volna a magyarság állampolitikai alapmagatartása. Lehetett volna afféle humanista, nemzeti tekintetben gyökértelen alakulás, ami egy szomszédos ujkeletű állam ideálja volt. Lehetett volna nemzetközi doktrínákkal kísérletezők, kívánhattunk volna csapásoktól összeomlott kis paraszti-állam lenni. De mindezt nem így történt; történelmi megújulásunk megmaradt az ősi kipróbált magyar tradíciók vonalán és ezt elsősorban Kormányzó Urunk Főméltósága személyében testet öltött magyar erőnek köszönhetjük.

Ennek a magyar erőnek alkotásokban megnyilatkozó pompás termékenységét és megtermékenyítő működését sokkal avatottabban rajzolta meg az alispáni előterjesztés, mint ahogy én azt felvázolni tudnám. De nem tartóztathatom meg magam és én

Is kihangsúlyozom az egykor hajóhad élén vezérkedő admirális kormányzatának méltán legnagyobb büszkeségét: a kialakult önálló magyar külpolitikát és a megszervezett önálló magyar hadsereget.

Az egyik kitűnő európai tájékozottságot jelent, amely kiépített erővonalak mentén bölcs előrelátással irányítja nemzetünk sorsát, a másik pedig a nemzet erejének és legyveres hatalmának végső biztosítékát adja és ugyanakkor mindakettő kifejezi azt a jellemet, erkölcsöt és szellemiséget, ami a népek harcának mai gigantikus hullámverésében biztos kikötőbe irányíthatja a magyar élet hajóját.

Kormányzó Urunk Ófőmértóságának 75 esztendejéhez az élete terhének áhitatos és alattvalói tisztelete mellett elsősorban a Biblia szemléletével közeledünk, ahol írva van, hogy „az öregek koronája a sok tudomány és az ő dicsőségük az isten-élelem”.

A csaknem negyedszázados ország-

Díszközgyűlés a városházán

A városháza lépcsőcsarnokát és nagytermét dísznövényekkel és draperiákkal ékesítették a díszközgyűlésre, amellyel a törvényhatósági bizottság Horthy Miklós 75-ik születésnapját megünneplelte.

A díszközgyűlésen kevés kivétellel, akik a főispánhoz intézett levelekben betegségükkel mentették ki távolladásukat, megjelent a törvényhatósági bizottság valamennyi tagja.

Hlatky Endre főispán nyitotta meg a díszközgyűlést, kevéssel 12 óra után, majd Soós András karnagy vezénylet mellett a városi tisztviselők ének-kara elénekelt a Magyar Hírek-egyvet. Ezután Hlatky Endre főispán ismét szólásra emelkedett.

Dr. Soós István polgármester ünnepi beszéde

Méltóságos Főispán Ur!

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Magyarország népe ma örömmel ünnepel. Ünnepli az ország Kormányzójának, vitéz nagybányai Horthy Miklósának 75-ik születésnapját. Ebben az ünnepelésben Nagyváradi város közönsége is őszinte magyar szívvel, szeretettel, tisztelettel és hódolattal vesz részt.

Ha valamely közület tudja értékelni a Főmértóságú Kormányzó Ur érdemeit és ha valamely közület hálás tud lenni az Ő működéséért, úgy elsősorban hálával és szeretettel üdvözlöi Őt a visszatért területek lakossága és ezek között Szent László városának, Nagyváradnak közönsége.

Amikor Szegeden kibontotta a magyar nemzeti gondolat zászlaját, Nagyvárad már idegen megszálló hatalom nyomása alatt állott. Szent László városának közeledtén idegen megszálló hatalom, idegen hadsereg vonult át, és a város magyar polgársága a kommunizmus rövid uralma után, reményvesztetten nézett a magyar jövő elé.

Mikor azonban híre járt annak, hogy Horthy Miklós Szegeden kibontotta újból a magyar nemzeti gondolat zászlaját, a reményvesztett, elfáult magyarok ezemei felosillantak és újból kezdtek reménykedni a magyar nemzet sorsában. Pedig a feladat, amit Horthy Miklós vállalt, embertelenül nehéz volt és csak egy kiváltságos lélek, egy kiváltságos magyar mert vállalkozni annak megvalósítására. A vörös terrorba fulladt, gyűlölt és ádáz ellenségektől kétharmadrészében megszállott, a győztes, nagyhatalmaktól semmi részvétre, vagy jóindulatra nem számító, egymással tor-

vezetésben kipróbált tudományért és a mindannyiunk részére példává magasztosítható isteniélelemért, amelynek gyümölcsét a nemzet élvezti, a Mindenható előtt lélekben leborulva hálát és köszönetet mondunk és kérjük Őt, hogy Kormányzó Ur Ófőmértóságának további országlását vezesse, oltalmazza és bőséges kegyelmével árássa el!”

A nagy tetszéssel fogadott beszéd elhangzása után Czifra Kálmás főispán bejelentette, hogy a ragyogó édesszólasú beszédet kísérő állandó helyeslések után már szükségtelemnek is látja, hogy föltegye a kérdést, hogy a közgyűlés elfogadja-e a határozati javaslatot.

A törvényhatósági bizottsági tagok erre egyhangú felkiáltással tették magukévá a határozati javaslatot, mire az elnök azt egyhangúan elfogadottnak nyilvánította.

A díszközgyűlés a Himnusz elénekelésével és háromszoros „Éljen”-kiáltással fejeződött be.

— Hetvenöt év nagy idő — mondotta — különösen olyan férfi életében, aki az idő nagy részét tengeren töltötte hazája szolgálatában, életének egyharmadát pedig annak szentelte, hogy a nemzet súlydó hajóját révbe vezesse.

Beszédét ezekkel a szavakkal fejezte be a főispán:

— Legyen áldott az Isten, miért nekünk kormányzóként Horthy Miklóst adta. Magyar égboltozatunkon számos magyar csillag ragyog, de napunk csak egy van: Horthy Miklós. Éltesse az Isten a mi napunkat Horthy Miklóst, kormányzó urunkat.

Ezután dr. Soós István polgármester emelkedett szólásra.

zsalkodó nép és elesett ország vezetését átvenni, a rendet, a jog és igazság uralmát megteremteni, a trianoni békeparancsot az országgal kényeztethelyzetben elfogadtatni és a magyar nemzetet egy új és nemzeti gondolatoktól telített élet és építő munka útjára vezetni: ez volt Horthy Miklós kötelessége.

És Horthy Miklós, a szegedi fővezér Istenbe vetett hittel, magyar népe iránti szeretettel eltelve, vállalkozott a lehetetlen feladat megoldására. megszervezte újból a nemzeti hadsereget és bevonult Budapestre, hogy megvesse alapját egy új, megtisztult nemzeti és keresztényi érzéssel áthatott nemzeti magyar állam felépítésének. Az Ő munkájától, az Ő munkájának sikerétől nemcsak az függött, hogy az egyharmadára összezsugorított, gazdasági erőforrásaitól megfosztott, a kisantant halálos gyűrűjéről körülvevett kis trianoni Magyarország meg tud-e állni a saját lábán, hanem az is függött tőle, hogy tud-e segíteni az elesett területek többmilliónyi magyarságán, tud-e a kis ország barátokat, jóakarókat szerezni, tud-e gazdasági erejének megnövekedésével lépésről lépésre újra megerősödni, hogy tekintélyt szerezzen Európa államai között. Mert a kis Magyarország működésétől nemcsak a trianoni Magyarország léte, vagy nemléte, de a nemzet feltámadásának, az elvesztett területek visszazserzésének, az elesett magyarok visszatérésének gondolata is függött.

Mi, kisebbségi sorsban élő magyarok, az első percben reménykedve néztünk Horthy Miklós dalias alakja felé, mert megéreztük, hogy Ő az a személy, akit magasabb erők kiválasztottak, magasabb elhívására és egy sokat bűnözött, de

nagyon is megbűnhődött ezeréves magyar nemzet élére állítottak.

A kisantant államai mindent elkövetek, hogy elhomályosítsák az itt élő magyarság előtt az Ő személyét és az Ő általa kinevezett kormányok tekintélyét. Ugy az itteni idegen zsoldban álló magyar sajtótermékek, valamint a bécsi magyar ujság és hasonló, ide propagandacéljából behozott magyar nyelvű, de idegen lelkű és a magyar lelki egység ellen törő ujságok a vádak fantasztikus tömegével illették az új magyar vezetőket. De a magyar nép egy percig sem adott hitelt ezeknek az „átlátszó rágalomnak, hanem szentül hitt az első perctől kezdve Horthy Miklós küldetésében és elhívásában. A magyar nép között Horthy-nóták keringtek titokban és az egész magyar nemzet a trianoni határokon belül és a trianoni határokon kívül lelkeiben ocsztalan hittel, bizalommal, szeretettel és ragaszkodással nézett Horthy Miklós személye felé.

És a magyar nemzet nem csalódott. Horthy Miklós erős keze, lelkes magyarság érzése, államférfiúi bölcsesége megtalálta azt az utat, amellyel vezetnie kellett a magyar népet.

Uj élet kezdődött a romok eltakarítása után, a magyar társadalom nemzeti és keresztényi alapra helyezkedve, az elszegvedett csapások súlya alatt meggyörnyedve, de meg nem törve, újból elindult, hogy biztosítsa fennmaradását és lehetővé tegye a régi nagy Magyarország visszaállítását.

És megkezdődött az építőmunka. Erős nemzeti kormány alakult, amely leküzdött minden külpolitikai és belpolitikai nehézséget, barátokat szerzett, az országot gazdaságilag megerősítette úgy, hogy Horthy Miklós kormányzásának 10-ik esztendejében már nem a letört, megvetett trianoni Magyarországgal kellett számolni Európának, hanem egy megerősödött, nemzeti és keresztényi alapra helyezkedett, megfelelő barátokkal bíró és barátokkal számoló, nagy jövőre hívatott, de még mindig kis állam erejével. De ez a kis állam már készült a jövőre. A Vitézi Rend megalkotása, a Tűzharcos Szövetség összehozása, a levante-intézmény felállítása mind arra vallottak, hogy az ország a megadott lehetőségek keretei között hatalmas lendülettel igyekszik behozni azt, amit elmulasztott és az ifjúság katonai szellemében való nevelésével előkészülni arra, amit a jövő még csak ködfátyolosan rejtgetett, de amit minden magyar ember lelke biztosan sejtett: a magyar revízióra, a magyar feltámadásra.

Az idő megérlelte az eseményeket. Az a bölcs és hűséges politika, amelyet Horthy Miklós inaurálta és amely a jelenlegi tengelyhatalmak mellett való törhetetlen kitartásban tetesült meg, lassan-lassan kezdte az eseményeket odaérlelni, hogy végre 1938. szeptember 30-án a müncheni határozattal a magyar revízió is első diadalát arathatta. Ad-dig azonban mily nehéz volt az út. Mennyi kísértés, mennyi csábítás, mennyi fenyegetés és mennyi erőszakoskodás állott útjában annak a politikának, amit Horthy Miklós erős keze, töretlen egyenes vonalban vezetett s amely megteremtte a magyar feltámadás lehetőségét.

Mi pedig idegen rabságban éynylődő magyarok, akik feszülten figyeltük a magyar rádió híreit, megéreztük, hogy a mi felszabadulásunk órája is ütött. Az események gyorsan következtek. 1938 novemberében a Felvidék visszatért. 1939 március havában Kárpátalját ölelhetke keblére a magyar haza és a magyar katona újból megjelent az ezeréves határon. 1940. szeptember havában visszatért Keletmagyarország és Erdély északi része. 1941 április havában Délmagyarország egyréze lett újra ma-

Mozik műsora:

APOLLÓ: Földindulás.
BELVÁROSI: Egyetlen éjszaka.
CASINO: Leányvásár.
KORONA: Csókparádé.

gyar. Minden év új területeket, az elszakított magyarok új százazreit, a magyar haza új megerősödését és a magyar állam területének és népességének kétszeresére való emelését jelentette.

Mindezek az eredmények Istenen kívül elsősorban Horthy Miklós Kormányzó Urunknak bölcs és körültekintő országlásnak köszönhetőek, aki úgy diplomáciailag, mint a nemzeti hadsereg, a honvédség gyors felállításával, katonailag annyira megerősítette Magyarországot és annak tekintélyét, hogy hűséges barátaink, a német és olasz nagyhatalmak segítségével és jóindulatú támogatásával Magyarország igen nagy részben visszanyerte tekintélyét és ma Európának egyik tekintélyes középhatalma.

Nagyvárad város közönsége felszabadulását, köszönheti Kormányzó Urunknak. Nem akad ebben a városban egyetlen egy magyar ember sem, legyen az polgár, vagy munkás, nagy vagy kicsi, aki ne a legnagyobb szeretettel, hálával, hódolattal, tisztelettel és hűséggel volna eltelve Kormányzó Urunk személyné iránt, akit az Isten jó erőben, egészségben tartott meg 75 éves életkorára, akinek az Isten elég lelkierejét adott, hogy a családjában bekövetkezett és a nemzetre és kihatós súlyos gyászokat elviselhesse s aki ma, mint nemzetünk egyetlen reménye állt őt továbbra is felettünk és vezeti népet és nemzetét azon az úton, amely út a nemzeti feltámadás, a nemzeti megerősödés, a nemzeti újjászületés és a jövő boldogulás útja.

Nagyvárad város magyarsága lelkes örömmel üdvözlöi nemzetünk atyját, vezérét, országgyarapító Kormányzó Urunkat és tiszta szívből imádkozik a Mindenhatóhoz, hogy árássa el Kormányzó Urunkat kegyelmével, hogy a magyar nemzetet el tudja vezetni a magyar igazság végső győzelméhez és a magyarság boldog jövőjéhez.

Amidőn Nagyváradi város törvényhatósági bizottsága, mint a város hivatalos képviselője a mai díszközgyűlésen észintet és határtalan, szeretettől áthatott tiszteletteljes hódolatát nyilvánítja vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója iránt 75-ik születési évfordulója alkalmából, javasolom, hogy ezen évforduló méltó megörökítése céljából Nagyváradi város közönsége határozata el, hogy azon keresztény, nemzeti és szociális gondolat kellőképpen kidomhoritása céljából, amely a Horthy Miklós Kormányzó bölcs országlása alatt újjáéledt Magyarországot jellemzi, Nagyváradon egy új szociális intézménnyel növeli és ehhez képest ki-mondja, hogy új szociális és egészség-védelmi intézetet létesít, amely magában foglal egy balesődét, egy anyaothont, egy napközi otthonos óvodát és egy zöldkeresztes tanácsadó intézményt, mely intézmények célkitűzése és munkái szorosan összefüggnek. Határozza el a törvényhatósági bizottság, hogy ezen intézmény célját szolgáló telep, vitéz nagybányai Horthy Miklós Egészségvédelmi és Szociális Intézet” nevet viselje és bizza meg a város polgármesterét, hogy lehetőleg már az 1944. évi költség-előirányzat keretében gondoskodjék a tervezet végrehajtásáról és erre vonatkozó javaslatát mielőbb terjessze a törvényhatóság közgyűlése elé.

Dr. Soós István polgármester felszólalása után Sulyok István nyugalmazott református püspök mondotta el nagyhatású ünnepi beszédét:

Sulyok István nyugalmazott püspök ünnepi beszéde

Méltóságos Főispán Ur! Tekintetes
Törvényhatósági Bizottsági Közgyűlés!

Nem parancsszóra, hanem lelkiünknek
legnemesebb indítására léptük át ez
ünnepélyes alkalommal ennek a terem-
nek a küszöbét. Gondolataink Ós'Buda-
vára felé szállanak e pillanatban, hogy
lerójuk hálánkat és tiszteletünket Kor-
mányzó Urunk Ófőméltósága iránt. Ne-
vezetes nap, amelyen Isten kegyelméből
Ófőméltósága 75-ik születési évét ünne-
pelheti meg. Vagyis eljutott ahhoz a ha-
tárköhöz, amelyet az ószövetségi költő
az ő hattyaladában 70 vagy 80 esztendő-
ben jelölt meg.

Ha a magyar történelem egére felte-
kintünk, azon a firmamentumon Isten
kegyelméből sok kíváló, fényes csillagot
látunk. De a magyar ének sohasem
lesz fényesebb csillaga, mint vitéz nagy-
bányai Horthy Miklós Kormányzó
Urunk! Honnan jött ez a csillag és ho-
gyan robogott fel erre a magas égboltra,
ne kérdezzük. Legyen ebből elég annyi,
hogy az ősmagyar humusz termelte ki,
Nagykunság rónája nevelte és a magyar
délihátság róna nyitotta meg lelkét a
magyarság legszebb, legnemesebb eszméi
előtt. Óségi család sarja, amelynek tag-
jai közül, századokra visszatekintve,
nemcsak a magyar alkotmányának, hanem
a református egyháznak is több kima-
gasló férfia lett. Egyébként ez a csalá-
d Bereg vármegye magyarsága közül
nőtt ki. Puritán kálvinista család, majd-
nem azt mondhatnám, hasonló a Crom-
wellek alakjaihoz, akik történelmet esi-
náltak.

Élettörténetéből csak azt említem
meg, hogy mint hősi katona szolgált
az első világháborúban. Nevét szinte le-
gendássá tették vízei cselekedetei. Mi-
kor a nagy tragédia reánk szakadt, se-
beivel ő is visszavonult. Nem azért, hogy
úgy tegyen, mint a nagy római szenátor,
aki visszavonult a fórumtól, hogy gond-
talanul élje életét, hanem hogy az adott
jelre, hívó szóra mindenütt ott legyen,
ahol a romokon új világot akarnak te-
remteni.

Mint egy mesebeli hős vonult be 1919
őszén az általa alakított új hadsereg
élen gyönyörű székes fővárosunkba,
amelynek arcán ott égett a gyalázat és
szégyen vörös drapériája. Egy könnyező
nép a jövő reményességét látván benne,
nemcsak sirva fogadta megérkezését, ha-
nem 1920 március hónapjában az első
nemzetgyűlés a kormányzói székbe ül-
tette.

Óriási feladatok nehezédtek vállaira.
A szétszaggatott magyar hazát egyesíte-

ni, a meggyilkolt magyar nemzetet sir-
jából feltámasztani kellett, hogy végleg
el ne halványodjék az a hit, amely ott
lángolt a trianoni sír felett: Resurgi-
mus...

Akik benne bíztak, nem csalódtak. Az
ő okos, bátor lelke elindította a nemze-
tet azon az úton, amely a feltámasztás
kapujához vezetett. Ugy történt, amint
Ezechiél látomásában írva van, hogy a
szétszórt, barna csontok, amelyek már
redvesedésnek indultak, a lélek szavára
ismét életre keltek s felállott belőlük
egy hatalmas sereg. Ezzel a sereggel in-
dult meg nagy missziójára, az ország fel-
támasztására vitéz nagybányai Horthy
Miklós és elhivatásához képest, mikor
először hangzott fülébe a szózat, majd
a szétépett haza egyes darabjai, Észak,
Északkelet és Dél egymásután illeszked-
tek bele az ősi tetembe, amelyből ki-
szakították. Ezt a megépülést nem aka-
dályozhatta meg az a gonosz indulat sem,
amely — mint egykor a názareti Jézus
síra körül római légionáriusokat állí-
tottak fel — itt is felsorakoztatta azo-
kat az alattomos erőket, amelyek még
mélyebbre akarták ásni Hungária sírját.

Mint ahogy Madách világhírű poémá-
jában mondotta: a nagy mű megindult,
de befejezve még nincs. Vitéz honvé-
deink hőiesen állják a rettenetes harc
viharját ebben az élet-halál küzdelem-
ben, messze keleten, évek óta már. De
hiszünk, hogy velünk is úgy történik,
mint ahogy az irások mondják: Ne félj;
ha annyi hited van, mint egy mustár-
mag, hegyeket mozdítasz ki helyükből.

Nem szűnik meg a hitünk, hogy
Horthy Miklós katonáinak vitézsége, fá-
radhatatlansága, áldozatkészsége vissza-
szerzi mindazt, ami szebb, boldogabb
jövőt hoz a magyarság számára.

Őszinte bizalommal, tántoríthatatlan
reménységgel vagyunk Kormányzó Urunk
iránt és imádkozva kérjük a minden-
ható Istent, tartsa meg őt az árva ma-
gyar fajnak még hosszú éveken át, hogy
nagy művét diadalmasan fejezhesse be
és boldogabb jövőt biztosíthasson hazá-
jának és nemzetének.

Beszéde végén a szónok kijelentet-
te, hogy a polgármester határozati ja-
vaslatát elfogadja s e kijelentéshez a
közgyűlés egyhangú helyesléssel
csatlakozott.

Miután az elnöklő Hlatky Endre fő-
ispán megállapította, hogy a diszkoz-
gyűlés magáévá tette a polgármeste-
ri javaslatot, a városi tisztviselők
énekára elénekelt a Himnusz s ez-
zel a diszkozgyűlés véget ért.

Istentiszteletek a templomokban Ünnepel az egész város

Nagyvárad város igazi ünnepi hangu-
latban, bensőséges és áhítatos lélekkel
ülte meg Kormányzó Urunk hetvenötödik
születésnapját. A megye és a város
diszkozgyűlései, valamint a laktanyákban
lezajlott ünnepségek előtt a város
templomaiban, elsősorban a Székesegy-
házban ünnepi istentiszteleten vettek
részét a polgári és katonai hatóságok ki-
küldöttei.

A Székesegyházban az ünnepi szent-
mise reggel 9 órakor kezdődött. Az ün-
nepi szentmisén, amelyet dr. Linden-
berger János nagyprépost, pápai proto-
notárius, volt apostoli kormányzó mon-
dott, résztvett a megye tisztviselőinek
küldöttsége dr. Csiffra Kálmán főispán
vezetésével. A város tisztviselőinek kül-
döttségét dr. Hlatky Endre főispán és
dr. Dalló Gyula tanácsnok vezette. Ott

volt a tábla, a törvénysek, a járáshíró-
ság, az ügyészség képviselete, valamint
a katonai alakulatok tiszti és altiszti
küldöttségei, valamint a Gábor Áron
hadapródiskola növendékeinek nagy cso-
portja. Megjelent az ünnepi szentmisén
a Német Birodalom képviseletében
Lortz Eduard nagyvárad német kon-
sul is.

Ünnepi istentiszteletek voltak a re-
formátus templomokban is. A megye re-
formátus tisztviselői dr. Nadányi János
alispán, a város tisztviselői dr. Soós
István polgármester vezetésével vettek
részét az ünnepi istentiszteleten.

A város házeit már csütörtökön este
mindenütt fellobogózták. Az üzletek ki-
rakataiban és a házak ablakaiban a Kor-
mányzó Ur jubileumi képét helyezték el
virág- és nemzetiszínű szalagdisz között.
A városi katonai alakulatainak lakta-

Göndör

TIP - TOP 1943

Revütársulata a Szigligeti Színházban

Ma pénteken június 18-án

két ünnepi díszelőadás d. u. 1/2 4 órakor a
teljes esti műsorral — és este pont 7 órakor
az összes világattrakciók felléptével.

Szombaton csak dél- után tartunk előadást

Vasárnap

két előadás d. u. 1/2 4 órakor és este
pont 7 órakor

A nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos a
jegyekről előre gondoskodni.

Telefonrendelést elfogadunk!
Telefonszám: 25-30.

nyájában mindenütt bensőséges ünne-
péssel ülték meg a Kormányzó Ur szüle-
tésnapját. Különösen szép volt az ün-
nepesség a csendőrikerolában. Erről részle-
tesen holnapi számunkban fogunk tudó-
sítást közölni.

Hitler vezérkancellár saját kezű levéllel üdvözölte Kormányzónkat

Berlin. (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Führer a főhadiszállá-
sáról sajátkezűen írott szívélyeshangú levélben tolmácsolta a maga és a német
nép legőszintebb jókívánságait Magyarország kormányzójának hetvenötödik
születésnapja alkalmából.

A német sajtó méltatása az ünnepről

Berlin. (MTL.) A Német Távirati Iro-
da jelenti: A német sajtó részben buda-
pesti tudósítók jelentései, részben saját
állásfoglalása alapján behatóan méltatja
Horthy Miklós kormányzó 75-ik szüle-
tésnapját. A lapok címdalokon közlik a
„haza megmentőjének“ fényképét és a
Führernek hozzá intézett szerencsekívá-
natát.

Vitéz Horthy Miklósban igazi katoná-
vér párosul az államférfini rátermett-
séggel — írja a *Deutsche Allgemeine
Zeitung*. — Horthy Miklós katonai
érdemei mellett megemlékezik még a lap
egyebek között szociálpolitikai gond-
ságáról és fajvédő állásfoglalásáról. Ma-
gyarország megkereste és megtalálta az
útát a nemzeti szocialista Németország

és a fascista Olaszország felé. Ugyanez
a politikai irányvonal vezette harcba
az országot a bolsevizmus ellen. Horthy
Miklós életét a szigorúan katonás és
egyben jóságos vonás jellemzi. Mindig
hű maradt ehhez személyi egyszerűségé-
ben, ami emberi nagyságáról tanusko-
dik.

Berlin. (MTL.) A Német Távirati
Iroda jelenti: A Horthy Miklós pénteki
születésnapjáról már a csütörtök esti
berlini lapok szívélyes hangon emlékez-
nek meg több hasábos cikkeken. A la-
pok méltatják Horthy Miklós személyét
és a magyar állam felemelkedése körül
szerzett érdemeit, egyúttal fényképfel-
vételeket is közölnek róla.

Olasz és finn lapok ünnepi megemlékezései

Róma. (MTL.): Valamennyi csütörtök
délutáni olasz lap vezetőhelyen fény-
képpel ellátott hosszú cikkben emléke-
zik meg a Kormányzó Ur 75-ik szüle-
tésnapjáról. A cikkek terjedelme és
hangja hű tanubizonyosságát tolmácsolják
annak a tiszteletnek és megbecsülésnek,

amellyel az olasz nép a legelső magyar
és rajta keresztül a magyar nemzet
iránt viseltetik.

Helsinki. (MTL.): A finn lapok vezető
helyen fényképpel díszített cikkben üd-
vözik Magyarország kormányzóját 75-ik
születésnapja alkalmával.

Budapest ünnepel

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A
Kormányzó Ur Ófőméltósága 75-ik szü-
letésnapján a Várban levő Kapisztrán
Szent Jánosról elnevezett templomban
pénteken délelőtt 9 órakor ünnepi

szentmise volt, melyet Hász István tá-
béri püspök mutatott be nagy papi se-
gédlettel. Ott volt Kállay Miklós mi-
(Tudósításunk tolytatása az 5-ik
oldalon.)

Moszkva már 1938-ban kiállította Angliáról az istentelenség bizonyítványát

A canterbury érsek valóban megérdemli a bolsevizmus dicséretét

A nemzetközi szabadgondolkodók világszövetsége, mint ismeretes, 1938 szeptember 9—13 között tartotta utolsó kongresszusát Londonban. Először Belgiumban akarták rendezni ezt az istentelen gyűlést, de a nép és a kormány megakadályozták a próbálkozást. Így került a kongresszus Angliába, a „keresztény hagyomány s a vallási és lelkiismereti szabadság klasszikus hazájába”. Nagy feltűnést keltett azonban, hogy a gyűlésen semmiféle szovjetoroszló küldöttség nem vett részt, de ha fellapozzuk az „Antireligioznik” 1938. évi példányát, hamar megtudjuk az okát. Bizonyos Scheinmann nevű úr ugyanis a következőképpen számol be a lap 11. számában a londoni napokról:

„A Szovjetunió istenteleneinek egyesülete csak tagjai a szabadgondolkodók világszövetségének és továbbra is annak keretében fog működni a klerikalizmus elleni harc érdekében. A mi egyesületünk küldöttsége azért nem jelent meg a kongresszuson, mert úgy határoztuk, hogy nem is küldünk ki senkit. A burzsu és a csuhásoktól befolyásolt sajtó ugyanis már hónapok óta azt állítja, hogy minden ország a Szovjetuniótól veszi át az ateizmust, hogy Moszkva játsza ebben a főszerepet és hogy a szovjet küldöttség fogja irányítani az egész londoni kongresszust. A Szovjetunió istenteleneinek szövetsége meg akarja mutatni, hogy az ateizmus Angliában és a többi országban nem a Szovjetunióból származó beviteli cikk. Akik ellenünk kiabálnak Angliában, értsék meg tehát, hogy saját országukban is elég ember van, akik az egyház játékát felismerték és az egyházból kiléptek. Ezért nem ment tőlünk küldöttség Londonba! A burzsu és ajtatoskodó sajtó viszont a Szovjetunió harcos istenteleneinek elmaradása szörnyű zavarba hozta. Gyorsan azt a hírt kezdte terjeszteni, hogy a küldöttségnek nem engedélyezték a beutazást Angliába. Ez alávaló hazugság. Egyesületünk egyáltalán nem fordult kérvénnyel az angol hatóságokhoz az elvtársak beutazása érdekében. hiszen úgy határozott, hogy a reverendában, vagy anélkül járkáló bujtogatókat leleplezi és a kongresszusra nem küld ki senkit.”

Igy vélekedett tehát maga Moszkva Anglia szabadgondolkodóiról. Lord Byron angol költő egykor lángoló szavakkal hívta fel az egész művelt világ fi-

gyelmét a görögök szabadságharcára és ő maga is áldozatul esett a mocsárláznak 1828 április 19-én Missolonghi ostrómanánál. Ma pedig Georg Bernhard Shaw és Somerset Maugham költők a nemzetközi istentelenség szövetségének tagjai és működésükkel támogatják, de legalább is elismerik a vallás ellen hozott intézkedéseket Szovjetországból. Midőn Byron meghalt, a görögök örítették tovább szívét, mert a Westminster-apátság dékánja megtagadta a sírt a halott költőnek. Ma, midőn az egész vi-

lág ismeri a bolsevizmus és az egyház közti viszonyt, a magát kereszténynek nevező dr. Kosmo Lang canterbury-i anglikán érsek, arról beszélt 1939 március 27-én az angol felsőházban és 1939 március 25-én a worchesteri templomban, hogy mennyire szükséges Anglia szövetekezése a Szovjetunióval! Ilyen fozalomzavar láttára tényleg megdöbben az ember, hogy mégsem egyedül Moszkva a vétkes abban, ha a kereszténységet napjainkban oly sokan próbálják megintatni. (TEK.)

Tíz és fél kiló a papir-fogyasztás évifejkekvótája Magyarországon

Érdekes adatokat közöl a GyOSZ közgyűlési jelentése

Budapestről jelentik: A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége ez évi rendes közgyűlését csütörtökön délután tartotta meg Akadémia-utcai székházának dísztermében. A Szövetség működésének évi jelentéséről Knob Sándor ügyvezető-igazgató számolt be.

A terjedelmes jelentés vitéz nagybányai Horthy Istvánnak, a hősi halált halt kormányzóhelyettesnek, az ipar nagy halottjának szentelt bensőséges megemlékezést.

A jelentés szerint a GyOSZ tagvállalatainak száma az elmúlt évben 761 volt az anyaország területén, míg az erdélyi GyOSZ-ban 180, a délvidékiben pedig 240 iparvállalat szerepelt mint tag. Érdekes itt megemlíteni, hogy 1938-ban a trianoni csonkaország területén a GyOSZ-nak 417 tagvállalata volt, ma ez a szám a megnagyobbodott országban 1181-re emelkedett. A GyOSZ tagvállalatai a Főméltóság Asszonyának a hadbavonultak felsegélyező akciójára összesen 1.671.555 pengőt adományoztak.

A papiripar az elmúlt évben 20 százalékkal kevesebb belföldi fát használt el cellulóze gyártásra. Ugyan-

akkor azonban a papirfogyasztás országos átlagban 6 százalékkal emelkedett, így ma a papirfogyasztás évi fejkvótája 10,5 kilogramm.

Igen érdekes a Gyári Szabadidő Szervezete Központjának jelentése. Eszerint a Szervezetnek 223 gyárvállalat a tagja, összesen 230.000 munkavállaló tagtárssal, ami nem kevesebb, mint 750.000 lelket számít, mint olyat, amely a szabadidő szervezet áldásaiban részesül. A Szervezetnek

Kétmillió jubileumi ötpengőst veret a Nemzeti Bank

Június 18-án hozzák forgalomba az új pénzérmét

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója születésének 75-ik évfordulója alkalmából a m. kir. kormány ötpengős aluminium érméknek verését és forgalombahozatalt rendelte el. Az erről szóló 3290—1943. M. E. számú rendeletet és az idevonatkozó pénzügyminiszteri hirdetményt a hivatalos lap június 18-iki száma közli. Az ötpengős aluminium érmék a Magyar Nemzeti Bank június hó 18-tól kezdve hozza forgalomba. Az ötpengős ezüstérmék továbbra is változatlanul forgalomban maradnak.

Az aluminiumból vert öt pengős érme külső kiállítására a következő:

Az aluminium öt pengős érme egyik lapján a Kormányzó Ur domborművének mellképe van. Arca balra néz, ruházata: kitüntetésekkel ékesített tengerügyi egyenruha, vállán köpenyvel. A mellkép alján a köpenyen apró betűkkel a tervező művész neve van: „Berán L.”

E lap körirata a felső részen: „Vitéz nagybányai Horthy Miklós Magyarország kormányzója”, az alsó részen a felsővel ellentétes irányban és attól mindkét végén „.” jelzéssel elválasztva: „születésének 75. évfordulójára”.

Az érme másik lapján parkánszerű talapzaton álló angyalok tartják a magyar címet, amelyen glóriával övezetten a Magyar Szent Korona nyugszik. A talapzatot jelző két vízszintes vonal a cí-

Budapesten 181, Budapest környékén 19 s vidéken 22 tagja van. A Szabadidő Szervezet kulturális osztálya 1942. évben 83 színelőadást rendezett s itt 53.825 jegyet juttattak a Szervezet tagjainak. Már az 1943-as év májusáig 33 előadást rendeztek és 18.961 jegyet adtak a tagoknak. 1941 július 1-től 1942 június 31-ig sport- és test-edzési célokra 1.006.720 pengőt, kulturális és művelődési célokra 1.647.440 pengőt, jóléti célokra 10.150.713 pengőt, létesítményekre, tehát kulturházakra, üdülőkire, könyvtárakra, sportfelszerelésekre stb. 5.007.600 pengőt fordítottak. Kereken tehát 17.812.173 pengőt áldozott a 223 gyárvállalat a Szabadidő Szervezet tagjainak testnevelésére, szórakozására, kulturális fejlődésére.

Az évi jelentés foglalkozott hazánk külkereskedelmi mérlegének ismertetésével is. Ezek szerint az elmúlt évben külkereskedelmi forgalmunk 34,5 százalékkal emelkedett. Ebből behozatalra 24,7 százalék, a kivitelre 37,5 százalékos emelkedés esik. Számokban kifejezve 1942. évi behozatalunk 923 millió pengőt tett ki, míg kivitelünk 1143,6 millió pengőt. Külkereskedelmi forgalmunkból Németország áll első helyen 54,9 százalékos részesedéssel, míg a második helyet Olaszország foglalja el 20 százalékos forgalommal. Németország által ellenőrzött területek közül kivitelünkkel 15,8 millió pengővel Belgium, 4,8 millió pengővel Norvégia és 2,7 millió pengővel Hollandia szerepel külkereskedelmi forgalmunkban. Behozatalunkban Svájc 3,6 százalék, Törökország 3,5 százalék, a protektorátus 3 százalék, Svédország pedig 2,4 százalékkal szerepel. Kivitelünkben Svájc 4,7 százalékkal, Bulgária 4,1 százalékkal, Svédország 3,4 százalékkal szerepelnek.

merpajze alátámasztási helyén felfelé két külső végén pedig lefelé hajlik.

E lap külső részén körív alakban: „Magyar királyság” felirat, a parkány alatt pedig vízszintes sorban az értékjelzés: „5 pengő” és ez alatt a m. kir. Állami Pénzverő „BP” jelzése van. A címerpajze alsó részén a parkány felett megszakítva a verési évszám „1943” van. Az öt pengős aluminiumérme mindkét lapja síma, kissé emelt síma peremmel; az érme karimája recézett; átmérője 36 milliméter, súlya 6 gramm.

Pénzügyminiszteri rendelet alapján az új öt pengős aluminium érmékből 2 millió darabot vernek 10.000.000 pengő értékben.

Szolgáltatós gyógyszertárak:

II. CSOPORT:

A gyógyszertárak éjjeli szolgálata szombath reggeltől a következő szombath reggelig tart.

ARANYAS gyógyszertár, Szt László tér 6. (M. Kain E.) 25-74.

FEHÉR KERESZT gyógyszertár, Rákóczi-u. 2. (Pakala Gy.) 14-46.

SZENT LÁSZLÓ gyógyszertár, Szent István-tér 1. (K. Hegedűs I.) 19-29.

MEGVÁLTÓ gyógyszertár, Gróf Teleki Pál-u. 55. (Németh L.) 32-01.

Pénzértékkel bíró tárgynak kell tekinteni az élelmiszerjegyeket

Erdekes jogegységi határozatot hozott a Kuria

Budapestről jelentik: A Kuria dr. Török Géza titkos tanácsos elnöklésével büntető jogegységi ülést tartott, amelyen azt a vitás jogkérdést kellett eldöntenie, hogy a Btk. alkalmazása szempontjából pénzértékkel bíró tárgynak tekintendő-e a hatóság által kibocsátott élelmiszerjegy? A büntetőtörvénykönyv 462. paragrafusára szerint ugyanis hivatali sikkasztásnak, vagy közönséges sikkasztásnak tekintendő-e? Néhány héttel ezelőtt konkrét bűnper került a Kuria elé, amelynek során több vádlottat élelmiszerjegyekkel elkövetett hivatali sikkasztás büntetével vádolt meg az ügyészség. A Kuria ebben a bűnperben

nem hozott érdemleges határozatot, hanem kimondta, hogy az eddig érvényben lévő 638. számú döntéstől eltérni kíván s ezért a bűnyügre vonatkozó összes iratokat áttette a Kuria elnökéhez, hogy a jogegységi tanács hozzon újabb határozatot a felmerült vitás kérdésben.

A Kuria jogegységi tanácsa hűszab tanácskozás után hozta meg határozatát, mely szerint az élelmiszerjegyek pénzértékkel bíró tárgynak tekintendők s így hivatali sikkasztás tárgyai lehetnek. Az új jogegységi döntvényt közzéteszik a hivatalos lapban is, mert a további jogszolgáltatásban ez az új elv lesz irányadó és kötelező.

Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalról.)

Miniszterelnök, Krudy Ferenc, a képviselőház alelnöke, vitéz Keresztes Fischer Ferenc, Radochay László, Bornemissza Géza, Szinyei-Merse Jenő és Antal István miniszter, Szombathelyi Ferenc vezérezredes, a honvédezerkar főnöke, Rakovszky Iván, a közigazgatási bíróság elnöke, vitéz Náday István vezérezredes, továbbá igen sokan a honvédség magas állású tisztjei közül. Az ünnepi beszédet Hász István tábori püspök mondta.

Budapest ma reggel zászlódszibe öltözött, a Kormányzó Ur születésnapján.

Reggel 6 órakor 24 ágyulövés jelezte az ünnepet. Utána zenésbreso következett. A budapesti helyőrség tagjai felekezetek szerint istentiszteleten vettek részt. A református hívők részére a Kálvin-téri templomban Ravasz László dunamelléki püspök mondott imádságot és beszédet. A deákteri evangélikus templomban Kemény Lajos esperes szolt ünnepi szavakkal a gyülekezethez. Este 7 órakor Kállay Miklós miniszterelnök a rádióban mond köszöntőt a kormányzóra.

Kállay Miklós miniszterelnök üdvözlő távirata a Kormányzó Urhoz

A MTI jelenti: Kállay Miklós miniszterelnök pénnteken a következő üdvözlőtáviratot küldte a Főméltóság Kormányzó Urnak születésnapja alkalmából:

Főméltóságú Kormányzó Urunk mai 75-ik születésnapján hazánk minden hűséges fia hódolatteljes szeretettel gondol Főméltóságodra, akinek legmagasabb személyében látja az egész nemzet az elmúlt évtizedek küzdelmeiben oly gazdag történelmének megtestesítőjét és a valamennyiünk által óhajtott jobb jövőndőt. Mint magyar királyi miniszterelnököt engem ért a telemelő feladat, hogy nemzetünk mély hódolatát, ragaszkodó hűségét és odaadó szeretetét tolmácsol-

jam Főméltóságodnak. Főméltóságú Kormányzó Ur egész munkás életét szentelte a hazának. Mi ezt csak legmélyebb bensőséges hálával tudjuk viszonzani. Amikor ezeket a valamennyiünkben élő érzéseket a magyar királyi kormány hódolatteljes jókívánságával együtt Főméltóságod elé terjesztem, fohászokodom és velem együtt fohászokodik a Minidenható Istettséghez minden magyar, hogy védő és vezérlő keze legyen továbbra is Főméltóságod utmutatója és támasza azon a történelmi uton, melyen az önmagában és jövőjében rendíthetetlenül bizó nemzet imádsága és szeretete kíséri.

A Messagero és Popolo di Roma ünnepi cikke

Róma. (MTI.): A reggeli olasz lapok hosszú, fényképekkel ellátott cikkeiben emlékeznek meg a Kormányzó Ur 75-ik születésnapjáról. A Messagero ezt írja: Horthy Miklós kormányzó ur ma tölti be 75-ik életévét. Az olasz nemzet a szövetséges magyar nemzettel együtt átadja legjobb kívánságát a nagy államférfinak, aki egész életét országja jólétének és jobb sorsának szentelte, aki Magyarország jelenkori történelmének főszereplőjévé vált és az új Európa legnagyobb kialakítói között a legelső sorban helyezkedik el, aki az új Európa megváltásáért fiának, Horthy István kormányzóhelyettesnek életét adta.

pel élénkített cikkben emlékeznek meg a születésnapról. Áttekinti azt a hatalmas alkotómunkát, amellyel a megcsontított és megkínzott Magyarországot az erős nemzetek sorába emelte. Azután így ír: A magyar nemzet ma egy vonalban küzd a tengelyhatalmakkal, a közös ellenség ellen. A magyar katonák vállvetve küzdenek együtt majdnem valamennyi európai nemzet katonáival, hogy eltávolítsák a szárazföld keleti határáról a bolsevista szörnyet. Nem kétséges, hogy miként Horthy Miklós elűzte az országból Kun Béla kommunista uralmát, Európa hadseregei is örökre kiirtják keleten a bolsevizmust.

A Popolo di Roma szintén fénykép-

Cáfolják német részről a szovjet különbékére irányuló tárgyalások híreit

Összeomlott a szovjet újabb kubáni támadása. Szicília partjait ágyúzták az angol hadihajók.

Berlin. (MTI.) Illetékes német helyen közlik tájékoztatásul: Az egyik svéd lap tájékoztatásul azt a hírt terjeszti, hogy magasrangú német katonatisztek és a Szovjetunió képviselői között tárgyalások folynak Németország és a Szovjet között megkötendő békéről. A Wilhelmstrassen feleslegesnek tartják bővebben foglalkozni a nevesítés és képtelen híreszteléssel.

London. (Bud. Tud.) György király Északafrikában tett látogatásáról a londoni lapok a küszöbönálló támadás előjeleként számolnak be-

Orel és Kurszk környékén bolsevista állásokat romboltak szét a németek

Berlin. (Interinf.) A szerdai nap az egész keleti arcvonalon, eltekintve a bolsevisták egyes előretörési kísérleteitől, amelyeket fáradtság nélkül vertek vissza, említésreméltó harcra nem került sor. Orel környékén és Kurszktól nyugatra lefolyt harcokban bolsevista katonai állásokat romboltak szét. A bolsevisták egy támadása a kubáni hídfőnél súlyos veszteségek mellett összeomlott. Több repülőter ellen intézett táma-

nyékén és Kurszktól nyugatra lefolyt harcokban bolsevista katonai állásokat romboltak szét. A bolsevisták egy támadása a kubáni hídfőnél súlyos veszteségek mellett összeomlott. Több repülőter ellen intézett táma-

Egész Várad ott lesz a hó 24-én délután és este a Református Kulturpalotában, ahol Utei Anna, Cselényi József

és Thegze-Gerber Miklós rádiósztrók válogatott magyar dalokat adnak elő zongora- és cigányzenekísérettel. Siessen jegyet megvásárolni elővételben Hunyadi József könyvkereskedésében Rákóczi-ut 2. Telefon: 14-58.

dás során 23 szovjet gépet elpusztítottak. 30 gépet német vadászok lőttek le. Két német gép nem tért vissza.

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelenti a Német TI. A védőerő főparancsnoksága közli: A keleti arcvonalról csupán helyi jellegű harcok híradtak. A déli szakaszon szerdán 24 repülőgépet lőttek, kettőt közülük magyar vadászok saját veszteség nélkül. A német légierő Pantelleriánál egy ellenséges közepes nagyságú kereskedelmi hajót eltalált és fegyveres felderítés során az Atlanti óceánon egy szállítóhajót megrongált. Mindkét hajó olyan súlyosan megrongálódott, hogy elsüllyedésük valószínű. Brit bombavetők támadták és elmult éjjel Nyugatnémetországot. A lakónegyedekben, különösen Kölnben veszteséget okoztak a lakosságnak. Eltaláltak három körházat és három templomot. Ugyanakkor egyes ellenséges repülők zavaró vállalkozásokat hajtottak végre Északnémetország felett. Éjszakai vadászok és a légvédelmi tüzéség 14 ellenséges bombavetőt megsemmisítettek, további négy gépet a megszállt nyugati terület felett lőttek le szerdán saját veszteség nélkül.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1118. közleménye: Német harcigépek támadást intéztek Pantelleria ellen. Az ellenséges légierő támadást intézett Campania és Calabria, valamint Szicília néhány községe ellen, anélkül, hogy említésreméltó kárt okozott volna. Agrigento környékén Sciaccatól dél-nyugatra olasz vadászok két ellenséges gépet lelőttek.

Zürichből jelentik: (B. T.) A Die Tat londoni tudósítója szerint az angol fővárosban úgy vélik, teljesen függetlenül attól, hol teremtik meg a második harcot, küszöbön áll az esetleges támadás Szicília vagy Szardínia, vagy pedig egyidőben mind a két sziget ellen.

A Pest írja: Zürichi jelentés szerint csütörtökön folytatódott a légitámadások Szicília több vidéke ellen. Dél-előtti angol hadihajók jelentek meg a part közelében és ágyúzták a part egyes részeit.

Nagy japán légigyőzelem

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A japáni főhadiszállás közli: A japán tengerészeti légierő nagy vadász és bombázóegységei június hó 16-án meglepő támadást intéztek a guadalcanari Lunga kikötőben horgonyzó ellenséges szállítóegységek ellen. Az eddig rendelkezésre álló adatok szerint a tengerészeti repülők a következő eredményeket érték el: 4 nagy, 2 közepes és egy kisebb ellenséges szállítóhajót elsüllyesztettek, egy másik nagy szállítóhajót súlyosan megrongáltak. Ezenkívül elsüllyesztettek egy ellenséges cirkálót és legalább 32 ellenséges repülőgépet lelőttek. Japán részről 20 repülőgép vesztett el.

Berlin. (MTI.) Mint várható volt, az angol munkáspárt pünkösdi gyűlésén elutasította az angol kommunista pártnak azt a kívánságát, hogy vegyék be a munkáspártba. A visszautasítás Morrison-féle megokolását Berlinben szokatlannak találják. Ez a megokolás kifejezi, hogy mind a nemzeti, mind a nemzetközi kommunisták feleslegesek. A Szovjetunió már eljutott a fejlődésnek abba a szakaszába, amikor már elérte a kapitalista világhatalmakat. Német fel fogás szerint jellemző, hogy bár Morrison (Stalin magasztalása közben örövendetes eseményként mutat rá a komintern feloszlására, egyidejűleg nem vitatja a kommunista pártnak forradalmi jellegét, sőt ép azt tarja irányadónak a felvételi kérés elutasítására. Az angolok hangoztatják, hogy a komintern feloszlása megfosztotta a német propagandát legjobb fegyvertől, tudniillik a kommunista forradalmasítás kísérletétől, azért különös, hogy Morrison szerint továbbra is fennáll eleven valóságként a kommunista forradalom réme.

(MTI.) Svédország katonai hatóságai nemrégiben utasítást kaptak, hogy az ország ellen irányuló esetleges támadással szálljanak szembe és hagyjanak figyelmen kívül minden más utasítást, amit rádió útján közölnének. A polgári hatóságok szintén felszólították, hogy Svédország ellen irányuló támadás esetén a véksőkig álljanak ellen. Ha az ország valamelyik részén invázió történe, az állami és községi hatóságoknak a helyszínen kell maradni és továbbra is teljesíteni kell kötelességüket.

Mit ír a legnagyobb szovjet lexikon Churchillről?

Berlinből jelentik: A „Deutsche Allgemeine Zeitung” emlékeztet arra, hogy mit ír a „Nagy Bolsevista Enciklopédia” című megjelent hatalmas lexikon Winston Churchillről, természetesen jóval a mostani háboru előtt. „Churchill Winston (született 1874), Churchill Randolph fia angol politikus, (Lenin szerint: Szovjetország legnagyobb ellensége.) A gyarmati háboruban mint tiszt és haditudósító vett részt, 1900-tól 1904-ig mint konzervatív párti volt tagja a parlamentnek. Ezután átment a liberálisokhoz, mert ezeknek minden reményük megvolt győzelemre a következő választások alkalmával. A választás után (1905 végén) belépett a liberális kormányba, amelyben egymásután különböző tisztséget viselt. Mint belügyminiszter a sztrájkolók tömegek agyonlövésével és a volt tisztek, főiskolások, kereskedősegédek, stb. segítségével szervezett sztrájkörbontással magára vonta a munkásosztály gyűlöletét. A legkegyetlenebb elnyomatási intézkedéseket adta ki női választójogért harcoló mozgalom vezetői ellen”. (TEK)

Nem kell beszámítani a kántori javadalmat a kántortanítók fizetési-kiegészítő államsegélyénél

A Budapesti Közlöny most közli azt a rendeletet, amely a kántortanítók kántori javadalmának a fizetési-kiegészítő államsegélyhez való viszonyát rendezi. A rendelet, amelynek száma 3230/1943. M. E., a következőkben rendezi a kérdést:

1. §. 1. Ha a törvényesen bevett egyház által fenntartott népiskolában alkalmazott tanító kántori tennivalókat is végez, a kántori tennivalók fejében élvezett járandóságait a tanító fizetési-kiegészítő államsegély szempontjából a tanítói javadalom (helyi javadalom) megállapításában az 1943. évi január 1. napjától kezdve figyelmen kívül kell hagyni.

2. Ha az 1. bekezdésben említett tanító a kántori tennivalók ellátása fejében a tanítói javadalmazástól elkülöníthető kántori javadalmazást nem élvez, az 1943. január 1. napjától kezdve a tanítói és kántori tennivalók ellátásáért együttesen járó javadalmazásnak csupán a felét kell a tanítói fizetési-kiegészítő államsegély szempontjából a tanítói helyi javadalom megállapításában számbavenni.

3. Az 1—2. bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell a község által fenntartott népiskolában alkalmazott tanítóra is, ha a tanító az iskola-fenntartó és az egyház között kötött szerződés, vagy huzamos gyakorlat alapján törvényesen bevett egyházban kántori tennivalókat is ellát.

4. Az 1—3. bekezdésben foglalt rendelkezések következtében a kántori járandóságokat csökkenteni nem szabad.

2. §. E rendelet kihirdetésének napján lép hatályba. Végrehajtásáról a válás- és közoktatásiügyi miniszter gondoskodik.

Megjelent a Városok Lapja

A Városok Lapja most megjelent június 15-iki számának vezércikként *Hankiss János* államtitkár írta. A cikk foglalkozik a külföldi kulturális kapcsolatok kérdésével és rámutat arra, hogy ebben a magyar városoknak és nem utolsósorban a Magyar Városok Országos Szövetségének milyen szerepe van.

Külön cikk emlékezik meg ugyanazon számban *Bárczy István*ról, aki a városok szövetségének alapítása terén maradandót alkotott. A városismertetések sorozatában *Péchy Horváth Rezső* Nyiregyháza közeli hangulatos, képekkel illusztrált szép cikket. A Városok Lapja különben bőséges tudósítást közöl a Szövetség választmányi üléséről. Ismerteti a *Lukács Ödön* ügyvezető elnök által előterjesztett javaslatokat, majd azokat a felszólításokat, amelyet a megjelent polgármesterek elmondtak. A hivatalos rész közli a földművelésiügyi miniszter leiratát a tűzifaellátás kérdésében, majd azt a felhívást, amely a Városi Tisztviselők Országos Segélyalapjától való tanulmányi segélyek iránti kérvények kezelésére vonatkozik. Ezenkívül ismerteti a Szövetség részvételt a „Magyar Munka” szobrának leleplezési ünnepségéről. A lapot különben a szokásos gazdag rovatok egészítik ki. A „Városkultúránk” az országos népművelési értekezlet balatonkenesei tárgyalása nyert részletes ismertetést.

GAZDASÁGI ÉLET

Két éve dolgozik a földművelési-ügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége

Különösen a szakoktatás terén végzett nagy munkát a kirendeltség

Kolozsvár, június 18. Június 22-én immár harmadik munkaesztendőjébe lép a m. kir. Földművelésiügyi Minisztérium Erdélyi Kirendeltsége. Ez a nap mérföldjelzőt jelent Erdély mezőgazdasági életében. — Ismeretes ugyanis az a helyzet, amiben a viszszaért Erdély és keletmagyarországi területek mezőgazdaságát a magyar állam találta. Annyi gonddal, bajjal, nehézséggel és olyan sok megoldásra váró súlyos és sürgős feladattal találta magát szemben, hogy azonnal munkához kellett látni. Budapest és a keleti végek között azonban több száz kilométer a távolság. Valahogyan közelebb kellett hozni az állam gondoskodó szerveit az erdélyi földhöz és az erdélyi föld dolgozó népéhez. Ezért született meg az erdélyi kirendeltség gróf *Teleki Pál* miniszterelnök gondolataként, amit báró *Bánffy Dániel* 1941 nyarán valóra is váltott.

Azóta két teljes munkaesztendő telt el. Ez alatt az idő alatt rengeteg nagyjelentőségű ügyet intézett el közvetlenül és azonnal a kirendeltség és így volt Erdély nyolc vármegyéje gazdaközönségének komoly és biztos segítsége. Éppen ezért nehéz is lenne most adatszzerűen megvilágítani ezt a szerepet, de ami történt, az kivétel nélkül mind a nagy nyilvánosság előtt történt. Erdély közönségének bő alkalma adódott közvetlenül megismerni ezt a tevékenységet és helypillantani ebbe a sokirányú eredményes munkába.

Két esztendő aránylag még rövid idő ahhoz, hogy az Erdély magyar földjére visszatért, ismét jogaiba lépett magyar állam építő munkájának mérlegét felállítsuk. Hiszen először csak a terepet kellett a jó gazda gondosságával és alaposágával áttekinteni és aztán elvégezni azt, amit egy hadbanálló ország pénzügyi lehetőségei megengednek. De azért mégis olyan messzemenő segítséget kapott Erdély, ami nélkül bizonyára nem állna a mezőgazdaság azon a színvonalon, ahova ennek a két esztendőnek a munkája is lendítette.

A kirendeltség báró *Bánffy Dániel* földművelésiügyi miniszter útmutatásai alapján és szellemében *Balogh Vilmos* dr. miniszteri tanácsos vezetésével elsősorban arra helyezte a fősúlyt, hogy az erdélyi gazdatársadalommal a lehető legközvetlenebb kapcsolatot építse ki, amit a földművelésiügyi igazgatás helyi szervei, az erdélyi mezőgazdasági érdekvépviselet, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület és a szövetségek útján

teljesen biztosított is. Arra törekedett, hogy az időnként felmerülő gazdakérdéseket idejében meglássa, tanulmányozza, megismerje és amit csak lehet, azonnal a maga hatáskörében elintézzon. Ami viszont meghaladta hatáskörét, nyomban a minisztériumba kerül, ahol a legnagyobb gonddal karoltak fel minden erdélyi gazdaügyet.

A kirendeltség Erdélyben a korszerűbb gazdálkodást igyekezett előmozdítani. Kezdvé a növénytermesztő teleptől a vetőmagszaporító gazdasá-

gok beszerzésén át a legelőjavításig, tenyészállatbeszerzésig, állategészségügyig, siló, mintastálló, kukoricagőré, trágyatelep építések előmozdításáig, — egészen a gyümölcsstermesztés fellendítését szolgáló sokoldalú munkásságig, minden fontosabb kérdést felölelt és mindenben megadta azt, ami a mai időkben egyáltalán az állam részéről megadható.

Mindennél fontosabb azonban a kirendeltségnek a szakoktatás terén végzett hatalmas munkája. Erdélyben ma már a mezőgazdasági főiskolán kívül két középfokú gazdasági tanintézet, több alsófokú szakiskolája van és eddig 70 háromhónapos teli gazdasági tanfolyamot rendezett 2570 hallgatóval. Nem beszélve arról a 36 háztartási vándortanfolyamról, amelynek eddig 521 hallgatója volt. De ezenkívül számos más, a mezőgazdaság majdnem minden művelési ágát felölelő szaktanfolyam növelte és gyarapította a korszerűen felkészült gazdák számát. A kirendeltségnek ez a tevékenységi köre idővel a legszebb eredményeket fogja felmutatni.

800.000 pár műtalpú cipő gyártását biztosítja a Lábbeli Központ

Intézményesen biztosítják a műtalpak készítéséhez szükséges nyersanyagot

A Közéleti Értékesítő közli:

Az ország lakosságának lábbeli ellátása — tudvalevőleg — a Lábbeli Központ termelési terve szerint történik. A most kidolgozott terv szerint főleg a műtalpu lábbelik gyártását segítik elő és minden intézkedést megtettek, hogy idejében leszállítható a gyárak a műtalpu cipők készítéséhez szükséges anyagokat és a gyártó vállalatok, valamint a lábbelikészítő iparosok is idejében elkészülhessenek a munkával. A Lábbeli Központ 800.000 pár gumi-, textil- és sejtörtalpu cipő gyártásához biztosítja a szükséges anyagokat.

A Lábbeli Központ és az illetékes anyaghatósági tényezők között folytatott tanácskozások eredményeként intézkedés történt aziránt is, hogy a gumitalpak, textiltalpak és sejtörtalpak gyártásához szükséges nyersanyagok állandóan és folyamatosan rendelkezésre álljanak a gyártó vállalatoknak. A szükséges gumi és textiltalpanyagokat az Anyaghivatal utalja ki, a sejtörtalpu-gyártásához szükséges kötőanyag termelésének további fokozására szintén megtették a szükséges intézkedéseket.

Műtalpu cipőket ezenkívül elsősorban a városi lakosság lábbeli ellátására gyártanak és a Lábbeli Központ azzal a tervvel foglalkozik, hogy a városi lakossága talpszükségletének bizonyos részét is kizárólag sejtörtalpból fogja fedezni. A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy az ülfoglalkozásuk, főleg a középosztály talpalási szükségletéhez tökéletesen megfelelő a sejtörtalpu, krupponbort talpalásra főleg a

vidéki lakosságnak fognak kiutalni.

A tervek szerint a sejtörtalpat fél-talpalásra osztják majd ki a városi igénylők között és az igénylés eddigi menetén nem változtatnak. Fél-talpalásra sejtörtalpat a tervek szerint továbbra is utalvány ellenében kapnák a városi lakosok, ezt a rendszert azért nem akarják megváltoztatni, mert csak hatóság ellenőrzéssel lehet elérni, hogy a mai időkben nagy keresletnek örvendő sejtörtalpanyag ne kerüljön illetéktelen forgalomba. A sejtörtalpatokat az elgondolása szerint nem számítanak be a krupponellátásba.

A sejtörtalpu gyártás leglényegesebb része az elegendő mennyiségű kötőanyag, mert a gyártáshoz szükséges bór-hulladék állandóan nagymennyiségben rendelkezésre áll. A sejtörtalpu ma már nemcsak talpnak, hanem köztalpnak, belső cipőrészeknek, sapkaellenzőnek, táskának használják fel és műtalpu cipőellátás egyik elkövetkezendő intézkedése az lesz, hogy a sejtörtalpatokat az elgondolás szerint jobban az illetékes tényezők.

Aggasztó a munkáshiány Amerikában. Buenos-Airesből jelentik: (MTD) A Stefani Iroda jelenti: Washingtoni jelentés szerint a nagyipari és mezőgazdasági körök, az aggasztó munkáshiány miatt, tiltakoztak az újabb korosztályok behívása ellen. A washingtoni kormány a munkáshiány csökkentése érdekében a munkakötelezettséget a diákokra, diáklányokra és magánalkalmazottakra is kiterjesztette.

KORONA Filmszínház.

Budapesttel egyidőben!

CSÓKPARÁDÉ

Pompás operett, ragyogó revü és egyben szellemes öletes vígjáték.

Főszerepben: Johannes Heesters, Dora Komar, Hans Moser.

Diszkisérő műsor: A Kormányzó Ur 0 főmértésága 75. születésnapjára készült ünnepi film és olasz hirodó.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 38.40
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza

Június 30-án iktatják he- méltóságába dr. Czapik Gyula egri érseket

Budapestről jelentik: Az illetékes egri egyházi és világi hatóságok véglegesen megállapították dr. Czapik Gyula egri érsek székvárosába való bevonulásának és beiktatásának részletes programját. A bevonulás és beiktatás június 29-én, Szent Péter és Szent Pál napján, illetve június 30-án lesz. A székvárosába gépkocsin utazó érseket Heves megye határában Hedry Lőrinc főispán, a káptalan kiküldöttjei fogadják. Értesülésünk szerint a beiktatás ünnepségein Kállay Miklós miniszterelnök és Szinyei-Merse Jenő kultuszminiszter is résztvesz.

FELFÜGGESZTETTÉK A HATÁRZÁRLATOT SZIRIA ÉS TOROKORSZÁG KOZOTT. Ankarából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Csütörtökön felfüggesztették a Sziria és Törökország között létesített határzárlatot. A Taurus Express Sziria irányában újra rendesen közlekedik.

A gyomor és a bélcsatorna alapos kitisztására igyunk hetenként legalább egyszer reggel felkeléskor egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet, mert ez gyorsan és biztosan takarítja ki az emésztés salakkal telt útjait és az egész anyagcsere-t előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

MILYEN FOGLALKOZÁST NEM ŪZHETNEK AZ OLASZ FÉRFIAK?
 Rómából jelentik: A minisztertanács rendelete szerint 1943. május 1. óta tilos a vállalatoknak férfiakat 16 évtől 55 éves korig a következő foglalkozásokba felvenni: jegykiaadás, takarítás, felszolgálás, ruhatár, konyhaszemélyzet (szakácsokat kivéve), barsemélyzet. Nem lehet férfiszemélyzetet tartani a fürdőkben és gyógyintézetekben és nem árusíthat férfi szövetet, divatrupt, cipőt, műtárgyat, illatszert, de az üzletekben még pénztáros sem lehet. A tilalom alól kivételt képeznek a hadiszerűlték és hadirokkantak. (TEK)

Értesítés. A csizmadiaipari szakosztály elnöksége tisztelettel értesíti tagjait, hogy a cérnautalványok átvétele végett Csarkó András Bém-utca 1. sz. a., szakosztály jegyzőnél jelentkezzenek június hó 20-ig. Elnökség.

AZ IPARTESTÜLET FAIPARI SZAKOSZTÁLYA a hadbavonult iparosok hozzátartozóinak felsegélyezésére Mezey Mihály utca 4. szám alatti, saját helyiségében színré hozza Bónyi Adorján egyik legkedvesebb vigjátékát *A kis senki-t.* Széles Gábor rendezése alatt a próbák serényen folynak nagyzerű műkedvelőinkkel és már előre jóslhatjuk, hogy a közönség remekül pergő előadásban gyönyörködhet. Elnökség.

Nagy károakt okozott Mexikóban a kitört tüzhányó hőmpölygő lávája. Madridból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A kitört mexikói tüzhányó lávája széles sávon egykilométeres óránkénti sebességgel hőmpölyg lefelé a hegyről és már is eltemetett néhány kisebb falut. A kitörés nagyobb kárt okozott a természetben is.

KIIRTÁK A PÁLYÁZATOT A BALATONI ŐSZTÖNDIJAKRA. Szinyei-Merse Jenő kultuszminiszter kiírta a pályázatot a Balaton környékén végzendő művészi tanulmányok céljából létesített „Balatoni ősztdndijak” 10 ősztdndijas helyére. Egy-egy ősztdndij összege 650 pengő, amelynek ellében az ősztdndijban részesülő két hónapot tartozik eltölteni a Balaton mellett a nyári idényben. Az ősztdndijban részesülők tartoznak a Balaton természeti szépségei mellett a Balaton környéki műemlékek művészi ábrázolásával foglalkozni. Munkásságuk eredményéről az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács által rendezett kiállítás keretében kell beszámolniuk. A pályázati kérvényeket június 23-ig kell benyújtani az Országos Irodalmi és Művészeti Tanácsnál a kultuszminiszterhez címezve. (Magy. Tud.)

Felvétel a debreceni Szent László-kollégiumba

A debreceni Szent László-kollégium, egyetemi internátus az 1943-44. tanévre felvételi pályázatot hirdet egyetemi és gazdasági akadémiai hallgatók részére. Évi díj 150 pengő. Ezért ad az internátus lakást, világítást, fűtést, ágyneműt és reggelit. A kérvényt a Szent László kollégium igazgatóságához Debrecen, Simonyi-ut 32) augusztus 1-ig kell beadni. Mellékelni kell az érettségi, vagy az egyetemi bizonyítvány másolatát, a hitoktató, vagy plébános ajánló sorait, helyhatósági bizonyítványt, jelentést a család anyagi helyzetéről.

Összeütközött egy gépkocsi és egy konflis

Nagyvárad. Tegnap délután a Rákóczi-utca és a Hitler Adolf-utca kereszteződésénél nagy embertömeg verődött össze. Egy bérkocsi, amint a Széchenyi-tér felől befordult Hitler-utca felé, beleszaladt egy autóba. A kocsit rudja bezúzta az autó ablakát, de komolyabb baj nem történt. Az ügyet tisztázásra viták a rendőrnek.

Meggyilkolta feleségét és vejét egy bácskai gazda

Bajáról jelentik: Németh Péter bátmonostori gazda összeveszett a feleségével. Az asszony vejének: Szabó Péternek tanyájára menekült. A férj vadászfegyverrel ment felesége után. Az ajtón kilépő Szabó Péterre rácsütötte a fegyvert úgy, hogy az holtan esett össze. Ezután behozta a lakásba s a puskatussal szétverte a felesége fejét. A kettős gyilkosság elcsőtétítés ideje alatt történt az ügyben a statáriális bíróság ítélt.

Az óriási érdeklődésre való tekintettel!

MEDGYASZAY Megismétli

műsorát jun. 20-án, vasárnap este 7 órakor
 ugyancsak a Ref. Kulturpalota színháztermében.
 Jegyek kaphatók szombat d. e.: Nemzeti könyvkereskedés Rákóczi-ut 11. (Tel.: 14 25). Pallas könyvkereskedés Rákóczi ut 4. (Tel.: 32-54). Klein Papirkereskedés Kossuth L.-u. 1. (Telefon: 25-40). Szombaton délután és vasárnap egész nap a Református Kulturpalota pénztáránál.

APOLLO Filmszínházban.

Szombaton bemutató.

Az úszó város

Főszerepben a francia filmgyártás legjobbjai:
 Michel Simon, Jules Berry és Gaby Morlay
 Műsorankívül: A kormányzó Ur 75. születésnapjára készült
 ünnepi rövidfilm bemutatása.

Pénteken utoljára: **Földindulás** Páger.
 Eszényi

BELVÁROSI

Egyetlen éjszaka

kényes problémájú francia film.

Jacobi világhírű operettje filmén.

a CASINO-ban.

Leányvásár

Főszereplői: Latabár, Szeletzky, Sárdy, Kiss Manyi, Vaszary.

Milyen gyógyszertárak tarthatnak gyógyszerész- gyakornokot?

Nagyvárad, június 18. A Hivatalos Lap legutóbbi száma közli azokat a gyógyszertártulajdonosokat, illetve gyógyszerárveztöket, akik jogosultak gyógyszerészgakornokok tartására 1943. évi június hó 1-től 1946. évi augusztus hó 31-ig. Bihar és a környező megyékben a következő gyógyszertárak kaptak engedélyt:

Bihar vármegyében: Liptay Albert, Gróf Széchenyi, Berettyóújfalú.

Barla Dezső, Kleopatra, Nagyvárad, Kossuth Lajos utca 2.

Féder Vilmos, Madonna, Nagyvárad, Sztaroveszky utca 29 és Vargha József, Megváltó, Nagyvárad.

Szatmár vármegyében: Foltinek Aurél Solyom gyógyszertár, Nagysomkut, Ir-galmas rend, Gránátalma gyógyszertár, Szatmárnémeti.

Molnár Mihály, Szent István gyógy-szertár, Szatmárnémeti.

Schlett Géza, Szentháromság gyógy-szertár, Szatmárnémeti.

Szerdahelyi László, Fekete Sas gyógy-szertár, Nagykároly.

Szilágy vármegyében: Szilágyi Traeger Lajos, Megváltó gyógyszertár, Szilágy-cseh.

Szilágyi Traeger Károly, Szent Mária gyógyszertár, Tasnád.

A vas- és fémipari szakosztály felhívja azon tagjai figyelmét, akik 1943. május 13-tól június 15-ig bezárólag faszenet igényeltek, utalványaikat a legrövidebb időn belül vegyék át; mert a lejárt utalványokért felelősséget nem vállalunk. Valamint az enyv és szesz utalványok is átvehetők. Elnökség.

Zsidó terror Angliában

Köztudomásu, hogy az angol sziget hatalmas antiszemita hullám öntötte el. Vajjon hogyan védekeznek a zsidók az egyszerre megváltozott közhangulat ellen? Természetesen ellentámadásba mentek át. A legnehezebb ütegüket a minap Londonban tartott megbeszélésen vontatták fel, ahol olyan törvényjavaslatot dolgoztak ki, amely az antiszemitizmust a hazaárulással teszi egyenlővé! Ezenkívül szívós küzdelmet folytatnak mindazon újság és folyóirat ellen, amelyek zsidóellenes nyilatkozatot, cikket, vagy hozzászólást merészelt közölni hasábjain. A „Worlds Press News” sajtótudósító szerint a zsidók erős nyomást fejtnek ki az üzletvilágra is, hogy ne hirdessen senki zsidóellenes magatartásu lapban. Így történt, hogy midőn nemrégén két manchesteri újság közölt egy a zsidókhöz intézett nyílt levelet, másnap már az összes rádió és vilámapresszó társaság megvonta tőlük a hirdetési előfizetést. A zsidók tehát szabályszerű bojkottot indítottak a nekik gyanus sajtó ellen. A létalapjukban lenyegetett újságok ezentul antiszemita dolgot közölni, inkább elhallgatnak. Ezt nevezik demokrata sajtószabadságnak, amire Londonban és Washingtonban oly büszkék az emberek! (TEK)

**Hirdetéseket
 telefonon nem vesz fel
 a Kiadóhivatal**

RÁDIÓ

SZOMBAT, JUNIUS 19.
Budapest I.

- 5.40 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 11.15 Bán János zongorázik.
- 11.40 Dr. báró Schröder Attila előadása.
- 12.10 Rendőrzenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Magyar Revü Táncczenekar.
- 15.00 Filmrészletek.
- 15.30 Rásy Barna előadása.
- 16.00 Tasnády László dr. magyar nótákat zongorázik.
- 17.00 Dal, tánc, siker.
- 17.50 Paikert Géza előadása.
- 18.05 Linz Márta hegedül.
- 18.25 Hangképek innen-onnan.
- 19.00 Vidák József cigányzenekara.
- 19.40 Babay József előadása.
- 20.00 Mindenből mindenkinek.
- 22.15 Ki mit szeret?

Budapest II.

- 18.50 Mezőgazdasági felőra.
- 19.15 Csóka Béla énekel.
- 19.35 Kerékgyártó János előadása.
- 20.10 Céllovész — honvédelem. A közvetítést vezeti Gyulai László.
- 20.35 Saint-Saens: Hárfahegedű fantázia. Utána: Hírek.

VASÁRNAP, JUNIUS 20.
Budapest I.

- 7.30 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
- 8.15 Hírek.
- 8.30 Öszinte beszéd.
- 9.00 Unitárius istentisztelet a Koháry-utcai templomból. Igét hirdet Szentiványi Sándor.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból. A szentbeszédet dr. Hauser Ignác erzsébetvárosi plébános mondja.
- 11.15 Evangélikus istentisztelet. Igét hirdet Zsákalinszky Pál főtá esperes.
- 12.15 Levente-műsor.
- 12.55 Vitéz Náray Antal előadása.

Majd: a zombori 20. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye.

- 13.30 Művészlemez.
- 13.45 Hírek.
- 14.20 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadásorozata.
- 15.00 A tábornokné. Operett az Új Magyar Színházból.
- 18.00 Magyar nóták.
- 19.00 Kelly Anna csevegése.
- 19.10 Délvidéki művészet.
- 20.00 Hangképek a vasárnap sportjáról.
- 21.40 Hírek.
- 22.15 Budapest honvéd őrszázalói zenekara.
- 23.10 Filmrészletek.

Budapest II.

- 9.00 Mindenből mindenkinek.
- 12.15 Schubert: C-dúr vonósnygy.
- 15.00 Ilinczy László táncczenekar.
- 18.30 Sik Sándor előadása.
- 19.00 Székesszabványi Zenekar.
- Utána: Hírek.

Bérbead a város egy üzlethelyiséget a Rimanóczy utcán

Nagyvárad thj. város polgármestere 18.493-1943-III. szám alatt az alábbi bérleti felhívást adta ki:
Bérbeadom a Nagyvárad város tulajdonát képező, a Rimanóczy-utca 1. számú épületben megüresedett egy üzlethelyiséget f. évi július hó 1. napjától 2 évi időtartamra. Bérleti feltételek a városgazdasági ügyosztálynál (Városháza, II. em. 23.) megtekinthetők. A bérleti ajánlatok f. hó 23. napjának d. e. 10 órájáig a városgazdasági ügyosztálynál nyújthatók be.

SPORT

Nagy érdeklődés előzi meg a vasárnapi atlétikai versenyeket

Az ország legjobb atlétái szerepelnek vasárnap az Erzsébetligeti pályán

Június 20-án Budapesten játsszik a NAC, de azért a váradi közönség nem marad program nélkül, sőt nagyszériú sportfelvezetésben lesz részük mindazoknak, akiket a versenyző atléták nemes vetélkedése érdekel. Vasárnap délután pompás küzdelmek színhelye lesz az Erzsébetligeti salakpálya, ugyanis Kolozsvár és Nagyvárad összes számottevő atlétái felvonulnak, hogy összemérjék erejüket a nagyváradiakkal.

Az egyesületi bajnokság II. fordulóját a Nagyvárad Sport Egylet rendezti és azon még három egyesület, a Kolozsvári Atlétikai Club, a Kolozsvári Egyetemi Atlétikai Club és a Nagyvárad Sport Egylet vesznek részt. A négy egyesület kiválóságai mellett, minden számottevő atlétáját indítani fogja, mivel az egyesületi bajnokság szabályai szerint, az első hat helyezés eredménye számít és így még a hatodik helyezésért is nagy küzdelmek várhatók.

A kolozsváriak közül olyan kitűnőségeket csodálhat a váradi publikum, mint a többszörös magyar válogatott és volt rekorder dobóatlétát: Bíró Györgyöt, a többszörös válogatott és jelenleg egyik legjobb formában lévő középtávúfú Kiss Györgyöt és a tavalyi országos bajnok Tima Ferencet, aki az ország

egyik legjobb gyorsfutója De ezeken a kiválóságokon kívül, még olyan nevek fognak felvonulni, mint Márton István, Buttká Gusztáv, Mussafer Sefket Bey, Stefán Dezső, Sulyok István, Moll Ernő, stb. A nagyváradiaiak közül Majoros György, Botos György a nevezetesebbek, de mellettük indul minden helyezésre esélyes atléta. A nagyváradi NSE természetesen a beolvadt Esta-Sun és Kolping Egyetértéssel is megerősödött teljes gárdájával fog indulni a győzelemért.

A bajnoki atlétikai viadal keretében női versenyszámok is lesznek, valamint egy női kosárlabda mérkőzés bemutatja.

Az atlétikai verseny vasárnap délután, fél négy órai kezdettel lesz megrendezve.

Vasárnap délután NAC II — NMK Törekvés barátságos mérkőzés a Rhédey kerti pályán

Vasárnap délután barátságos mérkőzést vív a NAC utánpótlás és a Törekvés együttese. A mérkőzés iránt igen nagy az érdeklődés, mert mint hírlík, a Töri új játékosokat is próbál ki, amely már az őszi erősítés céljait szolgálja.

A két egyesület törpéi előmérkőzést játszanak.

Balesetet okozott a Fő-utcán a tulterhelt szekér

Megrendszabályozzák az embertelen fuvarosokat

Nagyvárad, június 18. A „Magyar Lapok” egyik legutóbbi számában nagyobb cikkben mutattunk rá az embertelen fuvarosok garázdálkodására. Hangoztattuk, hogy már szinte a város jóhírnevét kockáztatja a sok agyonhajszolt, agyonkínzott igavonó állat és az embertelen fuvarosok durvasága. Különösen a homokszállító fuvarosok szorulnak sürgős rendszabályozásra. Felhívtuk a figyelmet arra is, hogy a helyzetet csak az illetékes hatóságok közege szigorú beavatkozása oldhatja meg.

A fuvarosok lehetetlen viselkedésének újabb példája volt az a könnyen komolylyá válható baleset is, amely pénteken délelőtt a Rákóczi-uton történt. Egy burgonyával tulterhelt szekér előtt sovány kis gebe kínlódott, mellette néhány hetes kis csikója poroszkált. A szekér anynyira tul volt terhelve, hogy a szembejövő villamos elől nem tudott eléggé ki-

térni s a villamos a kis csikón súlyos horzsolási sebet ejtett. A szolgálatos rendőrszem természetesen igazoltatta az embertelen fuvarost, a szekér terhéből lerakattott s így az eljárás meg is fog indulni a bűnös megbüntetésére. Egyébként nagy megelégedéssel vettük tudomásul, hogy a rendőrök utasítást kaptak a tulterhelt fuvarosok felírására. Most már valószínű, hogy a lehetetlen állapotnak végetvetnek.

HAJÓHIÁNY MIATT NEM TUD KÁVÉT KAPNI AZ USA. Lisszabonból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: *Newyorki jelentés szerint az Egyesült Államok a Braziliában vásárolt kétmillió zsák kávét a hajóhiány miatt nem tudják elszállítani.*

.... bútorban
PAPP MARGIT
Rimanóczy u. 8. az első!

APRÓHIRDETÉSEK

Állást nyee

Azonnali belépésre keresünk egy villanyszerelőt, ki motorok kezelésében teljes jártassággal bír. Csak komoly munkakerő jelentkezését kérjük. Vegyi és Élelmiszeripari rt., Nagyvárad, Anyos Pál-utca 2-6. alatt, személyzeti osztály. 222

Öskeresztény gyors- és gépirónót keres itteni nagyobb vállalat. Erettsgizett gyakorlott munkaerők kézzel írott ajánlati „Németül tudó előnyben” jelígere a kiadóba kéretnek. 232

Társat 30—50 ezer pengővel bórkereskedéshez keresek, ki könyvelést vállalja. Cim a kiadóban. 228

Munkánők felvételi előjegyzését főzélékszáritó üzemi részre megkezdttük, jelentkezés a Vegyi- és Élelmiszeripari r. t. Nagyvárad, Anyos Pál-utca 2-6. alatt. 229

Ügyes leányt felvesz Bagossy, Bihari Nyomdája, Hitler A.-u. 3. 231

Gyors- és gépirónót keresünk Bihar-megyei Aruforgalmi Szövetkezet, Szároveszky-u. sarok. 237

Szerényigényű, gyermekszerető komoly nőt kis háztartásomba egész napra felveszek. Cim a kiadóban. 236

Állás! keres

Erettsgizett, mérlegképes könyvelő, gépiró, adó és bankügyletekben jártas, — könyvelői állást vállal. „Öskeresztény” jelíge kiadóba. 234

Adás-vétel

Új cserépkályhák készítését, cserépkályhák atrakását, szabadalmazott fűtőberendezéssel, készíti Bessenyei István kályhás, Huezár-utca 23. Telefon 29—29

Eladó kitűnő karban lévő 2 darab nagy legyező-fotóly Hitler Adolf-utca 15. fsz. 2. 225

Eladó egy hibátlan fürdőkád és egy vaskályha, Csáky-u. 32. 230

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Lakás

Elcserélném azonnal 2 szobás, fürdőszobás, 2 erkélyes, összkomfortos lakásomat, 3 vagy 4 szobás lakással. Putnik, Horthy Miklós-ut 19.

Két üres szobát keresek vagy egyet előszobával üzleti központban, földszinten, iroda-raktárnak. Cimeket „Csendes” jelígere kiadóba. 223

Ingatlan

Szerencse-utca 1. uri háromszobás magánház, mellette külön házhely, gyümölcsös eladó. Jelínek ingatlaniroda, Teleki-utca 2. 235

Elveszett

Eltűnt Szalárdról Jánki Dezső bihari 9 éves kisfiu, barna haju, piros arcu, kék rövid nadrágba, leventesapkával, mezitláb. Kérem, aki látta, vagy tudja, hol van, jelentsse a bihari községházán. 233

RIADOTULAJDONOS.
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

74-és felelősségterjesztő **Dr. Boál Árpád** **Dr. Scheffler Ferenc**

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgópén, Nagyvárad, Szilagy-Dezső-utca 5. szám.